

II. List svatého Klementa Korint'anům

Vybral, přeložil, úvody a poznámkami opatřil **Josef Novák**
Další šíření textu je možné jen se souhlasem autora. Budete-li
text knihy nebo jeho části dál užívat v elektronické či jiné
formě, uveďte, prosím, citaci a odkaz na naši stranu
www.fatym.com.

On-line text vytvořen dle:

Novák, J: "II. List svatého Klementa Korint'anům" in *Druhá
patristická čítanka (Teol. studie)*, ed. Novák, J., Praha: Česká
katolická charita, 1985 (str. 77-86)

II. List svatého Klementa Korint'anům

I.

1. Bratří, o Ježíši Kristu musíme smýšlet jako o Bohu, jako o
Soudci živých i mrtvých. Nesmíme podceňovat ani svou spásu.
2. Jestliže takto o Kristu nesmýšlíme, počítejme s malou
odměnou. Hřeší, kdo to považují za málo důležité. Hřešíme i
my, když nevíme odkud, od koho a k čemu jsme povoláni, ani
kolik utrpení za nás podstoupil Ježíš Kristus. 3. Čím se mu
odměníme? Čím, aby to bylo důstojné? Za jaká dobrodíní mu
vděčíme? 4. Dal nám světlo. Nazval nás jako otec svými syny.
Zachránil nás, když jsme hynuli. 5. Jakou chválu mu tedy
vzdáme či jak se odvděčíme za to, co jsme dostali? 6. Ve své
zaslepenosti jsme se klaněli kamenům, dřevu, zlatu, stříbru,
kovu, lidským dílům. Náš život se podobal smrti. Neviděli
jsme, kolem nás byla tma. Z jeho vůle jsme však prohlédli a
odložili, co nás halilo jakoby do mlhy. 7. Smiloval se nad námi
a svou milostí nás zachránil. Viděl naše četná pobloudění i naši
záhubu. On byl naší jedinou nadějí. 8. Povolal nás, když jsme
ještě neexistovali. Rozhodl se z ničeho nás učinit něčím.

II.

1. "Vesel se neplodná, která nerodíš, jásej a volej, která nemáš
porodních bolestí; neboť více dětí má opuštěná než ta, která má
muže"¹. Vesel se neplodná, která nerodíš. Neplodnou byla naše
církve před tím, než jí byly dány děti. 2. Volej, která nemáš
porodních bolestí. To znamená: Prosme Boha a nekladme si při

tom své podmínky a ne malátně jako ty ženy, které se svíjejí v porodních bolestech. 3. Neboť více má dětí opuštěná než ta, která má muže. Jako by Bůh opustil svůj lid. Nyní však, když jsme uvěřili, rozrostli jsme se více než ti, kteří si myslí, že mají Boha, 4. Jinde praví Písmo: "Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšníky"². 5. Říká to proto, že hynoucí musí být zachráněni. 6. Jak velkolepé a obdivuhodné je podpírat nikoli to, co stojí, ale to co padá! 7. I Kristus se rozhodl zachránit to, co hyne. Svým příchodem mnohé zachránil, a když jsme hynuli, tak nás povolal.

III.

1. Tak byl vůči nám milosrdný. My živi již neobětujeme mrtvým bohům ani se jim neklaníme, poněvadž skrze něho jsme poznali Otce pravdy. Jak jej poznáváme? Když nezapíráme Toho, skrze něhož jsme poznali Otce. 2. On sám říká: "Kdo mne vyzná před lidmi, vyznám jej před svým Otcem"¹. 3. Svou vděčnost tedy projevíme tím, že vyznáme toho, jenž nás zachránil. 4. Jak jej vyznáme? Když budeme jednat podle jeho slov, když budeme zachovávat jeho přikázání, když jej budeme ctít netoliko ústy, nýbrž celým srdcem a celou myslí. 5. U Izaiáše praví: "Tento lid mne ctí ústy, srdce jejich je však daleko ode mne"².

IV.

1. Neříkejme mu toliko "Pane". To nás nezachrání. 2. On totiž praví: "Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, bude spasen, avšak kdo jedná spravedlivě"¹. 3. Bratří, vyznávejme jej tedy skutky: vzájemnou láskou, ne cizoložstvím, ne vzájemným osočováním, ne hněvem, ale zdrženlivostí, milosrdenstvím, laskavostí, vzájemnou pomocí, ne mamonářstvím. Takovými skutky jej vyznávejme, nikoli opačnými. 4. Nebojme se lidí více než Boha². 5. Proto pravil Pán k takovému našemu jednání: "Budete-li se mnou v mé náruči, nebudete-li však zachovávat má přikázání, odvrhnu vás a řeknu vám: Odejděte ode mne, neznám vás, odkud jste vy, vykonavatelé nepravosti"³.

V.

1. Proto, bratří, nežijme, jak si to přeje svět, ale jak chce ten, který nás povolal. Nebojme se zřící tohoto světa. 2. "Budete

jako beránci mezi vlky", praví Pán. 3. Petr mu odpověděl: "Což vlci roztrhají beránky?" 4. "Beránci se po své smrti nemusí bát vlků", odpověděl Ježíš Petrovi. "Ani vy se nebojte těch, kteří vás zabíjejí. Nic vám neudělají. Bojte se však po své smrti toho, jenž má moc duši i tělo uvrhnout do pekelného ohně"¹. 5. Vězte, bratří, pobyt v tomto hmotném světě je velmi krátký, avšak to, co Kristus přislíbil a život v budoucím království a věčném životě je něčím velkolepým a obdivuhodným. 6. Co tedy jiného učinit, k dosažení toho než žít zbožně a spravedlivě, pokládat věci světa za něco cizí a netoužit po nich? Když toužíme po věcech tohoto světa, scházíme s cesty spravedlnosti.

VI.

1. "Žádný služebník nemůže sloužit dvěma pánům"¹, říká Pán. Nebude nám ku prospěchu, kdybychom chtěli sloužit i Bohu i mamonu. 2. "Neboť co prospěje člověku, který získal celý svět, ale ztratil věčný život?"². 4. Tento káže cizoložství, mravní zkázu, lakotu, podvod. Onen však je proti tomu. 5. Nemůžeme tedy být přáteli těchto dvou světů. Je nutno zřeknout se tohoto světa a užívat onoho³. 6. Domníváme se, že je lépe nenávidět věci tohoto světa, poněvadž jsou malicherné, trvají jen krátký čas a škodí nám. Věci onoho světa však nutno milovat, ježto jsou dobré a nepomíjející. 7. Budeme-li jednat tak, jak chce Bůh, budeme žít v klidu. Nic však nás nevysvobodí od věčného trestu, nebudeme-li zachovávat Boží přikázání. 8. I Písmo praví u Ezechiela, že ani Noe ani Job, kdyby vstali, nevysvobodí své děti ze zajetí⁴. 9. Když ani tito spravedliví nemohou svou spravedlností vysvobodit své děti, jakou máme my naději, že vejdemo do Božího království, jestliže si nezachováme čistý a neposkvrněný křest? Kdo bude naším přímluvcem, nebudeme-li opravdu zbožnými a spravedlivými?

VII.

1. Bratři moji, dejme se do zápasu. Uvědomme si, že my rozhodneme o zápase. I k zápasům o chvilkovou slávu sice přistupují mnozí, ale ne všichni vítězí. Kdo se nesnažili zvítězit a kdo si nepočínali při zápase dobře, ti nevitězí. Zápasme tedy, zápasme tak, abychom všichni zvítězili. 3. Dejme se do zápasu o věčnost správnou cestou. Kéž je nás mnoho, a zápasme tak, abychom zvítězili. Nemůžeme-li být všichni vítězi, kéž jsme aspoň blízko vítězství. 4. Je třeba vědět; že ten kdo zápasí o vítězství pomíjející a nedodrží pravidla, je zbičován a vyhozen ze závodiště. 5. Co myslíte, že se stane tomu, kdo porušil zápas,

v němž jde o věčnost? 6. O těch, kteří nedbali o vítězství, se říká: "Červ jejich neumře a oheň jejich nebude uhašen a budou strašlivou podívanou všemu tvorstvu"¹.

VIII.

1. Pokud jsme na zemi, číňme pokání. 2. Jsme hlinou v umělcově ruce. Hrnčíř vytváří nádobu, otáčí jí ve svých rukách. Může ji rozbít a znovu vytvořit. Když však se rozhodl dát ji do žhavé pece, již jí není pomoci. Tak je tomu i s námi. Dokud žijeme v tomto světě, číňme upřímné pokání za to, co jsme vykonali špatného, aby nás Pán spasil. Dosud máme čas k pokání. 3. Až odejdeme z tohoto světa, nebudeme již mít možnost vyznat se ani dodatečně učinit pokání. 4. Bratří, jestliže jsme jednali podle vůle Otce, jestliže jsme tělo neposkvrnili a zachováme-li přikázání Pána, budeme přijati do věčného života. 6. Jestliže jste nedbali mála, kdo vám dá mnoho? Pravím vám, že věrný je věrným i v nejmenším"¹, praví Pán v evangeliu. 6. Chce tím říci toto: Chceme-li věčně žít, zachovejme si čisté tělo a neposkvrněnou pečeť.

IX.

1. Nikdo z nás neříkej, že tělo nebude souzeno a že nevstane z mrtvých"¹. 2. Hleďte, v čem jsme byli zachráněni, v čem jsme znovu prohlédli, ne-li v témže těle? 3. Je tedy třeba střežit své tělo jako Boží chrám"². 4. Jako jsme byli povoláni v těle i v tomto těle přijdete do Božího království. 5. Jestliže Kristus Pán jsa napřed duchem"³ stal se člověkem, aby nás zachránil a povolal, tak i my s naším tělem obdržíme odměnu. 6. Milujme se tedy vespolek, abychom vešli do Božího království. 7. Dokud máme čas na léčení, svěřme se lékařům Bohu. A odměňme se mu za to. 8. Čím? Pokáním upřímně myšleným. 9. On totiž ví všechno a zná i to, co se skrývá v našich srdcích. 10. Vzdejme mu chválu, ne však toliko ústy, ale i srdcem, a On nás přijme za své syny. 11. "Bratří moji jsou ti, kdo plní vůli mého Otce"⁴, pravil Pán.

X.

1. Bratří moji, plňme vůli Otce. On nás povolal k životu. Buďme ctnostní, zanechme špatnost, která předcházela naše hříchy, varujme se bezbožnosti, aby nás nepotkaly zlé věci. 2.

Budeme-li usilovat o dobro, budeme žít v pokoji. 3. Proto nemají klidu ti, kteří z lidského strachu dávali přednost časnému požitku před tím, co nás čeká v budoucnu. 4. Takoví lidé ani nevědí, jaká muka skrývá v sobě chvilkový požitek a jakou rozkoš skrývá v sobě to, co nás čeká v budoucnosti. 5. Pokud by se týkalo jen jich, bylo by to snesitelné. Oni však teď otravují špatnými názory i nevinné duše. Nevědí, že tu hrozí nebezpečí dvojího odsouzení: jich samých i těch, kteří je poslouchají.

XI.

1. Služme tedy Bohu s čistým srdcem a budme spravedliví. Nebudeme-li pevně věřit v Boží příslibení, budeme nešťastní. 2. V proctví se říká: "Nešťastní váhaví a pochybující, kteří říkají: Toto dávno jsme slyšeli i o našich otcích. My však každý den jsme čekali a nic z toho jsme nespatri. 3. Pošetilí, podívejte se na révu. Napřed vyraší, pak naroste výhonek, potom nezralý hrozen a pak zralý plod. 4. Tak i lid můj žil v nepokoji a soužení, pak byl oloupen o dobro"¹. 5. Proto, bratři moji, neváhejme, důvěřujme a vydržme, a odneseme si odměnu. 6. Ten, kdo slíbil, že dá každému odměnu podle práce, je věrný². 7. Budeme-li tedy před Bohem jednat spravedlivě, vejdemo do jeho království a obdržíme, co slíbil, o čem ucho neslyšelo ani oko nevidělo, co ani na lidské srdce nevstoupilo³.

XII.

1. I když neznáme den Božího příchodu, očekáváme již nyní v lásce a spravedlnosti Boží království. 2. Pán na čísi otázku, kdy přijde jeho království, pravil: "Až budou dva jedním, zevnějšek stejný s nitrem, muž jako žena, nebude ani muž ani žena"¹. 3. "Dva jedním", říkáme-li si navzájem pravdu, je-li nepokrytecky jedna duše ve dvou tělech. 4. "Zevnějšek stejný s nitrem". Duši nazývá nitrem, tělo zevnějškem. Jako tvé tělo koná dobré skutky, tak činí i tvá duše. 5. "Muž jako žena, ani muž ani žena". To znamená: Bratr nemá hledět na sestru jako ženu a sestra na bratra jako na muže. 6. Až takto budete jednat, praví, přijde království mého Otce.

XIII.

1. Bratři, dejme se již na pokání, žijme dobře. Je v nás mnoho pošetilosti a špatnosti. Zbavme se minulých hříchů a po

upřímném pokání budeme spaseni. Nesnažme se zalíbit se lidem, ani pouze svým bratřím se nechtějme líbit. Aby Boží jméno nebylo skrze nás pohaněno, snažme se líbit se i lidem, kteří nejsou s námi v jednom táboře, a sice svou spravedlností. 2. Pán totiž praví: "Ve všem je mé jméno haněno mezi pohany" a opět: "Běda, skrze koho je haněno mé jméno¹. Čím je tupeno? Jestliže nečiníte, co já chci"¹. 3. Pohané totiž, když slyší z našich úst Boží slova, diví se, jak jsou krásná a vznešená. Když však zvědí, že naše skutky se nesrovnávají s našimi slovy, začnou urážet Boží jméno. Říkají, že to, co my říkáme, je jen podvod a klam. 4. Slyší od nás, co říká Bůh: "Milujte nepřátele a ty, kteří vás nenávidí"² Když to slyší, obdivují se nadmíře dobroty. Když však vidí, že nemilujeme nejen ty, kteří nás nenávidí, ale i ty, kteří nás milují, vysmívají se nám a tupí Boží jméno.

XIV.

1. A tak, bratří, když budeme jednat podle vůle Otce, našeho Boha, budeme patřit k prvotní duchovní církvi, jež byla dříve než slunce a měsíc. Nebudeme-li jednat podle vůle Pána, budeme takovými, o nichž říká Písmo: "Můj dům se stal úkrytem lupičů"¹. Nuže máme-li být spaseni, dejme přednost živé církvi. 2. Nedomnívám se, že nevíte, že živá církev je Kristovým tělem². Písmo totiž praví: "Učinil Bůh člověka, muže a ženu"³. Mužem je Kristus, ženou církev. Co Písmo a apoštolové nazývají církví, to není jen ta církev, která je nyní, nýbrž ta, která je od prvopočátku. Tehdy to byla církev duchovní stejně jako náš Ježíš, který, aby nás spasil se v posledních dnech zjevil v těle. 3. Církev duchovní se zjevila v Kristově těle. Tím nám naznačuje, že ten z nás ji přijme v Duchu Svatém, kdo ji neviditelnou bude chránit a nebude ji ničit⁴. Toto tělo je obrazem ducha. Kdo tedy zničí obraz, nebude mít již též obraz. Chce nám tím říci toto: Bratří, chraňte tělo a bude ve vás i duch. 4. Říkáme-li, že tělem je církev a duchem Kristus, tedy ten, kdo potupil tělo, potupil i církev⁵. Takový si nemůže činit nárok na ducha, to je, na Krista. 5. Tělo může dostat účast na takovémto životě a neporušitelnosti za pomoci Ducha Svatého. Nikdo nemůže vylíčit, co připravil Pán svým vyvoleným.

XV.

1. Co se týče ukázněnosti, myslím si, že jsem vám nemálo poradil. Kdo to dokáže, nebude litovat. Zachrání sebe i mne, který k tomu radím. Odměna za obrácení bloudící. duše není totiž malá. 2. Svému Bohu a Tvůrci se odvděčíme, když slova podepřeme živou vírou a láskou. 3. Setrvejme tedy v tom, čemu jsme uvěřili, jako spravedliví a zbožní, a pak můžeme s důvěrou prosit Boha, jenž praví: "Když ještě budeš mluvit, řeknu: Hle, tu jsem"¹. 4. Tato slova v sobě obsahují velmi mnoho. Pán jimi říká, že je ochoten dát prosebníkovi. 5. Účastni tedy na takovéto milosti, nezávid'me jeden druhému, že se mu dostalo takových dober. Kolik radosti je v těch slovech pro ty, kteří podle toho jednají, a kolik odsouzení pro ty, kteří toho nedbají.

XVI.

1. Nuže, bratří, máme nemalou příležitost k pokání. Obrat'me se k Bohu, jenž nás povolal, dokud je čas. Obrat'me se, dokud ještě máme toho, jenž nás přijímá. 2. Zřekneme-li se rozkoší a donutíme-li duši nedat se strhnout špatnými vášněmi, bude k nám Ježíš milosrdný. 3. Pochopte, že již přichází zhavá pec soudného dne. Roztaví se některá nebeská tělesa, celá země bude jako v ohni roztavené olovo. Tehdy se zjeví skryté i zjevené lidské činy¹. 4. Dobročinnost jako pokání za hříchy je něčím krásným. Lepší než modlitba je půst. Dobročinnost je však lepší než modlitba a půst. Láska zakrývá množství hříchů², dobrá a upřímná modlitba vysvobozuje od smrti³. Blažený, kdo v tomto ohledu byl shledán dokonalým. Dobročinnost nadlehčuje hřích⁴.

XVII.

1. Aby nikdo z nás nezahynul, konejme tedy pokání upřímně. Jestliže přikázání nás vedou, abychom se zřekli model, tím spíše se musíme snažit, aby duše, která poznala Boha, nezahynula. 2. Abychom byli všichni spaseni, pomáhejme si navzájem, slabé ved'me k dobrému, starejme se jeden o druhého a napomínejme se. 3. Když nás kněží napomínají, netvařme se, jako bychom pozorně poslouchali. A až se vrátíme zase domů, pamatujeme na přikázání Pána a nedejme se znovu vléci žádostmi světa. Snažme se stále se více zdokonalovat v přikázáních Pána a budeme všichni věčně žít. 4. "Jdu, abych shromáždil národy všech kmenů a jazyků"¹, řekl Pán. Říká to všem o dni svého příchodu, kdy přijde' a vykoupí nás každého podle našich skutků. 5. "I uvidí jeho slávu"² i moc nevěřící a užasnou, až uvidí svět jako královský palác Ježíšův. Tehdy řeknou: Ach, že

jsme tě nepoznali, že jsme nevěřili, že jsme neuposlechli kněží, kteří nám hlásali spásu. A jejich červ neumře, jejich oheň neuhasne³, hnusit se budou každému, kdo má tělo. 6. Ten den nazývá dnem soudu. Tehdy uvidí i ty z nás, kteří žili hříšně a přestupovali přikázání Ježíše Krista. 7. Spravedliví však, kteří dobře činili, kteří trpěli, kteří nenáviděli duševní rozmařilost, až spatří, jak hroznými mukami v nehasitelném ohni jsou trestáni ti, kteří zbloudili a kteří slovy nebo skutky odmítli Ježíše, budou velebit Boha a řeknou: Může doufat ten, jenž upřímně sloužil Bohu.

XVIII.

1. I my buďme mezi těmi, kteří velebí Boha a slouží mu, a ne mezi těmi odsouzenými hříšníky. 2. I já jsem velký hříšník vydaný pokušením, Avšak i uprostřed nástrah se snažím podle svých sil jednat spravedlivě, být spravedlivý nebo aspoň se k tomu z obavy před budoucím soudem přiblížit.

XIX.

1. A tak, bratří a sestry, po Bohu i já vás prosím, věnujte pozornost tomuto dopisu, abyste spasili sebe i zachránili toho, jenž chce, abyste to četli. Jako odměnu žádám od vás upřímné pokání, abyste tak sobě připravili spásu i život. Tím také ukážeme cíl mladým, kteří chtějí žít zbožně a šlechetně. 2. Nebuďme nevlídní, nemoudří, nehněvejme se, jestliže nás někdo napomíná, odvrací od nespravedlnosti a vede k spravedlnosti. Někdy pro svou pochybovačnost a nedůvěru, zaslepenost myslí hříšnými vášněmi nepoznáváme, že jednáme špatně. 3. Jednejme tedy spravedlivě. Jde o naši spásu. Blažení, kdo dbají těchto rad. I kdyby jen krátce trpěli zde na světě, budou sklízet ovoce nesmrtelnosti, 4. Necht' se tedy zbožný nermoutí, trpí-li v nynější době. Čeká jej blažená doba; znovu oživne s otci a bude se věčně radovat.

XX.

1. Nezalekněme se, vidíme-li jak jedni nespravedlivě bohatnou a na druhé straně jak jsou služebníci Boží utiskováni. 2. Důvěřujme, bratří a sestry. Je to závod pro živého Boha, který nastupujeme. V tomto životě se k němu připravujeme, cvičíme abychom v budoucnu zvítězili. 3. Nikdo ze spravedlivých

nesklízí hned ovoce, nýbrž musí čekat. Kdyby Bůh spravedlivě rychle a hned odměňoval, cvičili bychom se v obchodování a ne v bázni Boží. Na oko bychom byli spravedlivými, kteří nemyslí na zbožnost, nýbrž na svůj prospěch. Proto Boží soud trestá a dává do okovů nespravedlivého člověka. 5. Neviditelnému Bohu, Otci pravdy, jenž nám poslal Spasitele a původce neporušitelnosti, skrze nějž nám zjevil i pravdu a nebeský život, buď sláva na věky věků. Amen.

Klement Korint'anům II. list

Poznámky

Add II.

- 1) Izai 54,1 (Gal. 4,27)
 - 2) Mt. 9,13; Lk 5,32
-

Add III.

- 1) Mt. 10,32; Lk 12,8
 - 2) Izai. 29,13 (Mt 15,8; Mr 7,6)
-

Add IV.

- 1) u Mt. 7,21
 - 2) Sk. 4,19,5,29; 1 P 3,14
 - 3) Pravděpodobně z apokryfu Egyptské evangelium. Poslední část věty z Mt. 7,23 Lk 13,27
-

Add V.

- 1) Tento rozhovor rovněž vzat z apokryfu. Poslední věta z Mt. 10,28; Lk 12,4,5
-

Add VI.

- 1) Lk 16,13; Mt 6,24
 - 2) Mt 16,26; Mr 8,36; Lk 9,25
 - 3) srov. Jak. 4,4; 1 J 5,19
 - 4) Ezech. 14,14; 18,20
-

Add VII.

- 1) Izai. 66,24 (Mr 9,44)
-

Add VIII.

- 1) První část dle smyslu, druhá doslovné z Lk 16,10-12
-

Add IX.

- 1) Takový názor kritizoval již sv. Pavel (1 Kor. 15,12)
 - 2) 1 Kor. 3,16; 6,19
 - 3) tj. Bůh Ježíš Kristus než se stal člověkem
 - 4) upravený text z Mt 12,50; Mr 3,35; Lk 8,21
-

Add XI.

- 1) z apokryfu Stejně přirovnání užil sv. Klement v 1. listě.
- 2) Mt 16,27; Ř 2,6; Zjev. 22,12
- 3) 1 K 2,9

Add XII.

1) Jedná se o rozmluvu Pána Ježíše se Salomé v apokryfu
Egyptské evangelium.

Add XIII.

1) Podobně u Izai. 52,5; Ř 2,24

2) Lk 6,32,35

Add XIV.

1) Jer. 7,11 (Mt 21,13)

2) Ef. 1,22,23; Kol. 1,18

3) Gen. 1,27

4) Asi toto: Kdo je živým údem viditelné církve, je též údem
duchovní, neviditelné církve.

5) Smysl: Kristus a církev jsou tak spojeni, že tvoří jedno tělo,
a urážka jednoho je urážkou i druhého.

Add XV.

1) Izai. 58,9

Add XVI.

1) 2 P 3,10,11

2) 1 P 4,8 (Jak. 5,20)

3) Tob. 4,10

4) Přisl. 16,6; 15,27; Sirach 3,30; Dan. 4,24

Add XVII.

1) Izai. 66,18

2) Izai. 66,18

3) Izai. 66,24
